

† MAESTRO ALBE VIDAKOVIĆ

2. X 1914 — 18. IV 1964.

Otkako je god. 1941. kao diplomirani slušač Papinskog instituta za crkv. muziku A. Vidaković stupio u naš javni život, on je u stalnom crescendo — razvijajući svestranu muzičku i muzikološku djelatnost — opravdano osvojio sud poznatog našeg povjesničara muzike J. Andreisa: »Vidaković je nesumnjivo jedan od najistaknutijih muzikologa i kompozitora crkvene muzike koji su do danas djelovali u Hrvatskoj.«¹

God. 1942. Vidaković je naslijedio svog učitelja F. Hajdukovića u svojstvu regensa chori zagrebačke katedrale. Kao takav podiže na uzornu umjetničku razinu pjevački repertoar, stalno vodi brigu da uz klasike svete muzike budu dostojno zastupani i domaći auktori. Nekako u isto vrijeme preuzima uredništvo uglednog i jedinog časopisa za crkvenu muziku **Sveta Cecilija** i postaje de facto nosilac bogate baštine cecilijanskog pokreta kod nas. Pokreće praktični časopis **Crkveni orguljaš**. Priređuje 13 uspješnih priredaba crkvene muzike u katedrali. Od 1946. je predsjednik Dijecezanskog odbora za crkvenu muziku. Kao takav organizira tri tečaja za sestre orguljašice i povremeno ciklostilom izdaje **Upute crkvenim orguljašima**.

Taj reproduktivni umjetnički i organizatorski rad ni izdaleka ne iscrpljuje plodne Vidakovićeve djelatnosti na području crkvene muzike. I kao umjetnik-stvaralac on je ostavio uspješna djela s područja komorne i orkestralne muzike. Među njima se ističe **Suita za orkestar** zatim **Suita za gudače** i **Allegro scherzando** za koji je nagrađen 1952. drugom nagradom Radio-Beograda. Treba spomenuti i različite njegove popijevke i zborove na području svjetovne glazbe. Ipak, Vidaković je svoje umjetničko stvaranje usmjerio pretežno crkvenoj muzici. Za orgulje je napisao: **Fantazija i Fuga u f molu**; **Preludij i Fuga u C duru**; **Dvanaest koralnih predigara**. Ostavio je pedesetak i više crkvenih zborova i moteta i oratorij **Tužba u hramu** za sole, mj. zbor, orgulje i orkestar. Najveći njegov doprinos našoj crkvenoj muzici predstavljaju njegove mise među kojima zauzima prvo mjesto **Missa Caeciliana** koja je u svoje vrijeme po sudu najpozvanijih naših stručnjaka F. Dugana, J. Andreisa, B. Širole značila kod nas pravu novost. Uspjela je i njegova **Missa Gregoriana** koja je napisana pod smirenim nadahnućem, puna iskrene religioznosti. Vidaković je posebnom ljubavlju izučavao naš crkveni muzički olklor koji se odrazuje u trima njegovim staroslavenskim misama. Njegova **treća staroslavenska misa** izvedena je kod glavne proslave 1100-godišnjice Sv. braće u Salzburgu prošle godine.

1. **Muzička enciklopedija**, knj. II, Zagreb 1963, 762: s odličnom biografijom A. Vidakovića i s potpisom njegovih najznačajnijih kompozicija, manjih i većih studija i djela s područja muzikologije. — otpisani je napisao anali nekrologij s pojedinostima sahrane u Zagrebu i Subotici u **Vjesnik dakovačke** škupije 17 (1964) 95—97.

Vidaković je, nadalje, bio odličan profesor i muzički pedagog. Od 1941—1948. predaje na zagrebačkom Konzervatoriju, a od 1951. na Bogoslovskom fakultetu u Zagrebu gdje prema najnovijim smjernicama Sv. Stolice organizira nastavu crkvene muzike i crkvene umjetnosti uopće. Kad je, osobito njegovim zauzimanjem i organizacijom, god. 1963. pri istom Bog. fakultetu osnovan Institut za crkvenu muziku, Vidaković mu postaje prvim predstojnikom.

Osobito je bio znan i razgranat Vidakovićev muzikološki rad. Bio je marljiv sakupljač narodnih popijevaka, osobito iz Bačke i Hrv. primorja. Skupljao je također stare crkvene popijevke na području Zagrebačke nadbiskupije i utirao nov put njihovoj glazbenoj formi, ritmu i harmonizaciji. Kad je god. 1941. diplomirao na Papinskom institutu za crkvenu muziku u Rimu, postigao je magisterij iz kompozicije a licencijski iz gregorijanskog korala. No, već se tada kod odličnih profesora G. Sunola i R. Casimirija specijalizirao u muzičkoj paleografiji. To mu je omogućilo da se dadne na temeljito izučavanje naše najstarije muzičke prošlosti. Započeo je temeljnim djelom **Sakramentar MR 126 Metropolitanske knjižnice u Zagrebu**, Rad JAZU br. 287, Zagreb 1952. Kroz desetak godina sređuje i proučava naše samostanske, kaptolske i katedralne arhive u Hrv. primorju i Dalmaciji i sabire podatke za svoje najveće životno djelo koje je, nažalost, ostalo samo u perspektivi, djelomice najavljeno već 1956. na Međunarodnom muzikološkom kongresu u Beču gdje je Vidaković prvi put predstavio našu najstariju muzičku prošlost izvještajem **I nuovi confini della scrittura neumatica musicale nell'Europa sud-est.** O istom predmetu izvješćuje i u Ljetopisu JAZU za 1956. i 1960.

Kao eminentan muzikolog pok. Vidaković je surađivao raznim svojim stručnim djelima u radu Instituta za narodnu umjetnost u Zagrebu, Staroslavenskog instituta u Zagrebu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, Međunarodnog komiteta RISM (Répertoire international des sources musicales) za koji je skupio podatke o svim glazbenim djelima s područja Hrvatske izdanih do 1800. godine. Napisao je oko 300 članaka koji su objavljeni u Enciklopediji Jugoslavije, talijanskoj muzičkoj enciklopediji Ricordi i njemačkoj muzičkoj enciklopediji MGG (Die Musik in Geschichte und Gegenwart, Kassel u. Basel). Osobito je bogato surađivao u našoj Muzičkoj enciklopediji u kojoj je obradio cijelu struku »orgulje« i napisao sve članke crkvene muzike i muzičke paleografije za prvu knjigu (A-J), a djelomice i za drugu (K-Ž).

Najvišu znanstvenu vrijednost imaju Vidakovićeve studije iz naše glazbene prošlosti koje je u svoja izdanja preuzela Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Uz njegovu već spomenutu prvu studiju o Sakramentaru MR 126, osobito je važno djelo **Vinko Jelić (1596—1636?) i njegova zbirka duhovnih koncerata i ricercara »Parnassia militaria«** Zagreb 1957, u izdanju JAZU, 4°, str. 99—150 glazb. teksta. Djelo su najpovoljnije primili i ocijenili naši najveći stručnjaci. Nekako istovremeno izlazi u njegovoj obradi **Vincentius Jelic, Sechs Motetten aus »Arion primus«**, Graz 1957 (u izdanju Akademische Druck — u. Verlagsanstalt). Jugoslavenska akademija postumno izdaje njegova **»Asserta musicalia« (1656) Jurja Križanića i njegovi ostali radovi s područja glazbe.** To je studija koja predstavlja pravi kuriozitet u upoznavanju našeg glasovitog polihistora iz XVII st.; Filozofski fa

kultet Sveučilišta u Ljubljani, odjel za muzikologiju uzeo ju je u postupak za doktorat koji, nažalost, auktor nije živ dočekaao.

Vidaković je tako ušao u krug velikih imena našeg i stranog muzičkog svijeta te je Bog. fakultet prigodom nenadane njegove smrti primio sa svih strana najiskrenije sažalnice. Uistinu, kako je to istaknuto i u sažalnicama, njegovom smrću je ne samo naš Bogosl. fakultet nego i Odjel za muziku Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti »izgubio svog dugogodišnjeg vrijednog i odličnog suradnika« (akademik Stjepan Šulek), a »slavenska crkvena muzika jednog nenadomjestivog poznavaoa« (Dr Zagiba, Beč).

Bio je uistinu divan prijatelj, visoko kvalificirani profesor i pedagog, darovit i plodan umjetnik-glazbenik, savjestan znanstvenjak, a u Crkvi Božjoj izvanredan radnik koji je svoj život shvatio ozbiljno i svoj talenat odgovorno.

Dr Bonaventura Duda

† P. REGINALD GARRIGOU — LAGRANGE O. P.

Na svoj imendan dana 17. veljače o. g. bio je u Rimu svečano sahranjen jedan između najvećih i najplodnijih teologa današnjice Magister s. theologiae P. Reginald Garrigou-Lagrange, francuski dominikanac. Trebalo mu je još samo 6 dana da navrší 87. godinu života. U crkvi dominikanskog »Papinskog Sveučilišta Sv. Tome Akvinca u Rimu« svečanoj sprovodnoj Misi, koju je celebrirao o. General Reda Aniceto Fernandez, prisustvovali su: Dominikanci Kard. Michael Browne i Tajnik sv. Zbora za redovnike nadb. Paul Phillippe. Osim njih bili su prisutni mnogi biskupi, francuski ambasador kod Sv. Stolice, mnogi Rektori, profesori i studenti rimskih sveučilišta. Velik je bio broj onih koji su molili pred odrom ili su poslali svoje pismene ili brzojavne sažalnice Rektoratu spomenutog Sveučilišta, na kojemu je pokojnik predavao čitava pola vijeka: od 1909. do par godina pred smrt.

Stvarno veliko značenje i ulogu koju je pokojnik odigrao u današnjici svojim intelektualnim i pastoralnim radom najbolje nam potvrđuje značajna brzojavna sažalnica što ju Pavao VI uputio vrhovnoj upravi Reda:

»Nous apprenons avec une vive peine la mort du vénéré Réginald Garrigou-Lagrange, et c'est avec une profonde émotion et une grande gratitude qu'en évoquant la mémoire de cet illustre theologien Nous élevons Notre priere vers Dieu pour le repos de l'âme de ce fidèle serviteur de l'Eglise et du Saint Siège et adressons en gage des divines grâces à sa Famille religieuse éprouvée Notre paternelle Bénédiction Apostolique.«

Kao mladi profesor predavao je u SAULCHOIR-u povijest filozofije. Tu je pripadao onoj odličnoj ekipi dominikanskih profesora filozofije i teologije, koji su pod vodstvom P. Ambroise Gardeil-a osnovali *Revue des Sciences Philosophiques et Theologiques*. No mladi je Garrigou-L. pokazivao veću sklonost prema teologiji, pa je već g. 1909. bio pozvan da u Rimu na »ANGELICUM«-u (Papin. Institutu s filoz., bogosl. i pravnim fakultetom) predava teologiju. Tu je najprije predavao De Revelatione, a za-